

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 36P/5/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114201190
Dátum vydania rozhodnutia: 01. 07. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Sylvia Szabadošová
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8114201190.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou JUDr. Sylviou Szabadošovou v právnej veci navrhovateľky F. Q., J.. U., Z.. XX.XX.XXXX, K. B. Q., Z. XX, právne zastúpenej P. O. Q., T. Q. Q. X., G. XX, Prešov proti odporcovi T. Q., Z.. XX.XX.XXXX, K. B. P. XXX o rozvod manželstva a úpravu práv a povinností A. F.. L. Q., Z.. XX.XX.XXXX T. F.. F. Q., Z.. XX.XX.XXXX v konaní zastúpených kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prešov, odbor sociálnych vecí, takto

rozhodol:

r o z v á d z a manželstvo účastníkov F. Q., J.. U., Z.. XX.XX.XXXX T. T. Q., Z.. XX.XX.XXXX uzavreté dňa 06.04.1989 a zapísané v knihe manželstiev bývalého Miestneho národného výboru v Terni, zväzok 5, ročník 1989, strana 5, pod por. číslom 6,

z v e r u j e mal. L. Q., Z.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti odporcu - otca, ktorý je oprávnený a povinný maloletú zastupovať a spravovať jej majetok,

z v e r u j e mal. F. Q., Z.. XX.XX.XXXX do osobnej starostlivosti navrhovateľky - matky, ktorá je oprávnená a povinná maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok,

navrhovateľka - matka je p o v i n n á prispievať na výživu mal. L. sumou vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepľnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám odporcu - otca, vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou rozsudku opakovane do budúcnosti,

odporca - otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. F. sumou 50 Eur mesačne, ktoré bude poukazovať k rukám navrhovateľky - matky, vždy do 15-tého dňa v mesiaci vopred, počnúc právoplatnosťou rozsudku opakovane do budúcnosti,

u p r a v u j e styk otca s mal. F. tak, že je oprávnený stretávať sa s mal. Matejom každý párný víkend v roku od soboty od 09.00 hod. do nedele do 17.00 hod. s tým, že otec je povinný v určený deň a čas maloletého prevziať v mieste bydliska matky a v určený deň a čas a maloletého matke v mieste bydliska odovzdať,

matka je p o v i n n á maloletého na styk s otcom riadne pripraviť,

styk mal. L. s matkou sa n e u p r a v u j e,

žiadene účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Navrhovateľka svojím návrhom podaným na tunajší súd dňa 16.01.2014 žiadala, aby súd rozviedol jej manželstvo s odporcom. Na čas po rozvode navrhla zveriť mal. L. T. F. F. do svojej osobnej starostlivosti a zo strany odporcu navrhla určiť výživné pre mal. L. vo výške 150 Eur mesačne a pre mal. F. vo výške 100 Eur mesačne, a to vždy k 20-tému dňu v mesiaci vopred.

Svoj návrh odôvodnila tým, že s odporcom žila v spoločnej domácnosti 21 rokov, po tom, čo začali spoločne budovať dom, začali mať s odporcom výrazné problémy, začal vo výraznej miere užívať alkohol, ktorý pálil s otcom, pričom pil sám a denno-denne. Následne bol voči nej a deťom agresívny, a to nielen voči navrhovateľke, ale aj voči najstaršiemu synovi X.. Dňa 21.11.2012 opustila spoločnú domácnosť po tom, čo ju manžel fyzicky napadol. Na druhý deň bola lekársky ošetrovaná. S pomocou najstaršieho syna sa jej podarilo kúpiť 2-izbový byt v Sabinove, kde aktuálne býva. Navrhovateľka odišla zo spoločnej domácnosti, nakoľko sa odporcu bojí, neprechováva voči nemu žiadne pozitívne city, nechce s ním žiť v spoločnej domácnosti, preto nechce naďalej zotrvať s odporcom v manželskom zväzku a má za to, že manželstvo je rozvrátené, k čomu prispel odporca z dôvodu jeho agresívneho správania, nezodpovednému prístupu k starostlivosti o deti a domácnosť a častým užívaním alkoholu.

Na pojednávaní dňa 01.07.2014 navrhovateľka uviedla, že akceptuje rozhodnutie mal. L., ktorá má 17 rokov a súhlasí s tým, aby táto bola zverená do osobnej starostlivosti odporcu. Zároveň navrhla určiť výživné zo svojej strany pre mal. L. vo výške 30 % zo sumy životného minima na nepĺnoleté nezaopatrené dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne a zo strany odporcu pre mal. F. v sume 100 Eur mesačne. Zároveň predniesla návrh na úpravu styku tak, že nenavrhol upraviť styk navrhovateľky s mal. L. a zároveň navrhla upraviť styk mal. F. s odporcom tak, že sa budú stretávať každú pármu sobotu od 09.00 hod. do 17.00 hod.

Odporca nesúhlasil s návrhom na rozvod manželstva, súhlasil, aby maloletá L. bola zverená do jeho osobnej starostlivosti a nesúhlasil s tým, aby maloletý F. bol zverený do osobnej starostlivosti navrhovateľky. Nesúhlasil s výživným pre mal. F. v sume 100 Eur mesačne, nakoľko má v starostlivosti ďalšie tri deti. Tiež nesúhlasil s tým, aby bola určená minimálna výška výživného zo strany navrhovateľky pre mal. L., ktorá by bola zverená do jeho osobnej starostlivosti.

Zároveň navrhol upraviť styk s mal. F. tak, že sa s ním bude stretávať každý víkend v čase od soboty od 09.00 hod. do nedele do 17.00 hod., počas jarných prázdnin od soboty od 09.00 hod. do stredy do 17.00 hod., počas letných prázdnin v mesiaci júl od 09.00 hod. dňa 01.07. do 17.00 hod. dňa 15.07., v mesiaci august od 09.00 hod. dňa 15.08. do 17.00 hod. dňa 31.08., počas vianočných sviatkov vždy od 09.00 hod. dňa 27.12. do 17.00 hod., dňa 02.01. a počas vianočných sviatkov nepárneho roka od 09.00 hod. veľkonočného piatka do 17.00 hod. veľkonočného pondelka. Uvedený návrh na úpravu styku je zhodný s jeho návrhom na úpravu styku, ktorý podal na tunajší súd dňa 11.12.2013 a konanie je vedené pod sp. zn. 24 P 437/2013.

Kolízny opatrovník navrhol rozdeliť maloleté deti napriek tomu, že súrodenecké väzby sú veľmi dôležité. Keďže si L. želá, aby bola zverená do starostlivosti otca, kolízny opatrovník súhlasil, aby bola zverená do jeho osobnej starostlivosti. Zároveň navrhol mal. F. zveriť do starostlivosti matky, nakoľko v súčasnej dobe je silnejšia citová väzba medzi maloletým F. a jeho matkou.

Čo sa týka výšky výživného, navrhol určiť výživné zo strany oboch rodičov v súlade s ich zárobkovými možnosťami a schopnosťami. Pri úprave styku navrhol, aby styk nebol určený, aby sa deti stretávali dobrovoľne podľa vlastného uváženia a rozhodnutia ako chcú tráviť s rodičmi svoj voľný čas. V prípade, že rodičia budú trvať na úprave styku, navrhol určiť styk tak, aby mal. F. bol najčastejšie so svojimi súrodencami, nakoľko styk jedenkrát za dva týždne je styk určený minimálne.

Súd nariadil a vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania, sobášnym listom, rodným listom mal. F. T. F. L. Q., potvrdením o spoločnom poslednom bydlisku účastníkov konania, lekársnym nálezom zo dňa 28.11.2012, potvrdením o evidencii navrhovateľky v evidencii uchádzačov o zamestnanie, potvrdením o poberaní dávky v hmotnej núdzi navrhovateľkou, potvrdením o poberaní prídavkov na dieťa, rozhodnutím ÚPSVaR Prešov o zvýšení preddavkovo poskytnutej dávky a príspevkov v hmotnej núdzi zo dňa 03.06.2013, potvrdením o čistom mesačnom príjme a opismi mzdových listov odporcu, potvrdením o poberaní dávky v hmotnej núdzi navrhovateľkou za rok 2014, obsahom spisu Okresného

súdu Prešov, sp. zn. 27 P 111/2013, 24 P 437/2013, ako aj ďalším spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Navrhovateľka a odporca uzatvorili manželstvo dňa 06.04.1989, ktoré je zapísané v knihe manželstiev bývalého Miestneho národného výboru Terňa, vo zväzku 5, ročník 1989, na strane 5, pod por. číslom 6. U oboch účastníkov konania ide o prvé manželstvo. Obaja sú štátnymi príslušníkmi Slovenskej republiky a z manželstva sa im narodilo 5 detí, syn X. Q., Z.. XX.XX.XXXX, L. V. Q., Z.. XX.XX.XXXX, L. F. Q., Z.. XX.XX.XXXX, L. L. Q., Z.. XX.XX.XXXX T. Q. F. Q., Z.. XX.XX.XXXX. I. K. L. Q. F. R. D. L. T. F..

Účastníci uzatvorili manželstvo asi po ročnej známosti. Bezprostredne po jeho uzatvorení začali bývať u svokrovcov navrhovateľky, kde mali vyčlenenú jednu izbu. V domácnosti začali vznikať problémy kvôli rôznym maličkostiam, dochádzalo k hádkam medzi navrhovateľkou a rodičmi odporcu, preto navrhovateľka odišla k svojim rodičom na obdobie štyroch mesiacov. Medzi tým začali manželia s výstavbou rodinného domu na záhrade u rodičov odporcu. Po tom, čo dom vybudovali, začal odporca popíjať, keďže jeho otec varil slivovicu a pod vplyvom alkoholu začal navrhovateľku fyzicky napádať, čo nebolo raz ale viackrát. Podľa názoru navrhovateľky počas celého manželského súžitia si odporca navrhovateľku nevážil, neustále jej vyčítal jej negatívne vlastnosti, vo všetkom bola pre neho zlá. Z dôvodu fyzického napadnutia v novembri 2012 zo strany odporcu odišla navrhovateľka zo spoločnej domácnosti. Od tejto doby s odporcom nežije v spoločnej domácnosti. Manželstvo nechce udržať, nechce sa k manželovi vrátiť, nič k nemu necíti z dôvodu, že počas celého obdobia to bolo iba súžitie v strese, aspoň z jej strany.

Odporca potvrdil, že sa manželstvo uzatváralo po ročnej známosti, sobáš mali v kostole a hneď po uzatvorení manželstva začali bývať u jeho rodičov, avšak obaja chceli mať vlastné bývanie, preto začali budovať dom ešte predtým, než manželka odišla zo spoločnej domácnosti. V čase jej odchodu bola stavba rozostavaná. V tomto období navštevoval deti, avšak svokrou mal povolené byť s deťmi iba dve hodiny. Následne sa pod vplyvom brata navrhovateľky táto vrátila späť do spoločnej domácnosti a výstavba domu bola dokončená. Odporca poprel, že by v nadmernej miere užíval alkoholické nápoje, nakoľko od 18 rokov pracuje ako šofér v SAD. Potvrdil, že na dedine pálili slivovicu, pália ju aj v súčasnej dobe, avšak poprel, že by dôsledku toho bol alkoholikom. Podľa jeho názoru problémy začali vznikať vtedy, keď s navrhovateľkou čakali narodenie najmladšieho syna F., pretože ho nechcela donosiť. V čase, keď ešte nemal ani dva roky, ho navrhovateľka dala do materskej školy, pretože chcela nastúpiť do zamestnania. Rovnako potvrdil, že v novembri 2012 odišla navrhovateľka zo spoločnej domácnosti, bolo to presne 21.11., pričom so sebou zobrala aj maloletého F.. Od tejto doby ho manipuluje. Základný rozpor v ich manželstve je z dôvodu, že navrhovateľke išlo v manželstve iba o peniaze, už na začiatku vzťahu bol upozorňovaný matkou navrhovateľky aby si dával pozor na finančné prostriedky, tieto jej nedával vo väčšej sume, nakoľko ich vie veľmi rýchlo minúť. Poukázal na nezodpovedný prístup navrhovateľky v starostlivosti o maloletého F., ktorá ho mala vyberať z materskej školy z dôvodu, že mala mať kratšiu pracovnú dobu, avšak urobila tak dvakrát, následne maloletého vybrali súrodenci. Stávalo sa, že navrhovateľka prichádzala domov z práce až okolo pol piatej, niekedy okolo pol siedmej, niekedy v piatky vôbec neprišla, z tohto dôvodu aj začali medzi nimi vznikať hádky. Odporca ďalej uviedol, že manželstvo sa snažil udržať, aj v súčasnej dobe ho chce udržať. Podľa jeho názoru ide o bežné problémy v manželstve, ktoré sa dajú prekonať, avšak ona to odmieta, podľa jeho názoru z dôvodu, že si našla nový vzťah.

Podľa § 22 Zákona o rodine č. 36/2005 (ďalej len „Zákon o rodine“), k zrušeniu manželstva rozvodom možno pristúpiť len v odôvodnených prípadoch.

Podľa § 23 ods. 1 Zákona o rodine, súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Podľa § 23 ods. 2 Zákona o rodine, súd zisťuje príčiny, ktoré viedli k vážnemu rozvratu vzťahov medzi manželmi, a pri rozhodovaní o rozvode na ne prihliada. Súd pri rozhodovaní o rozvode vždy prihliadne na záujem maloletých detí.

Podľa § 23 ods. 3 Zákona o rodine, súd pri posudzovaní miery rozvratu vzťahov medzi manželmi prihliada na porušenie povinností manželov podľa § 18 a 19.

V predmetnom konaní vykonaným dokazovaním mal súd preukázané, že navrhovateľka s odporcom nežijú v spoločnej domácnosti rok a pol, pričom z tejto odišla navrhovateľka po fyzickom napadnutí odporcom. Od tejto doby žijú manželvia oddelene. Zatiaľ čo navrhovateľka s odporcom ďalej nechce žiť v manželstve, nechce sa k manželovi vrátiť z dôvodu, že k nemu nič necíti, keďže celé manželstvo prežívala v strese, naopak odporca si vie predstaviť, že by ďalej v tomto manželstve zotrval, nakoľko podľa jeho názoru ide o bežné problémy, ktoré sa dajú prekonať. Jediný dôvod, pre ktorý si myslí, že navrhovateľka zo spoločnej domácnosti odišla, je jej nový vzťah. Zároveň poprel, že by v nadmernej miere užíval alkoholické nápoje, skôr navrhovateľka je tá, ktorá vo väčšej miere míňala finančné prostriedky, nemala zodpovedný prístup pri starostlivosti o mal. Mateja, prichádzala z práce v neskorých hodinách, aj napriek tomu však by v tomto manželstve chcel naďalej zotrvať.

Keďže navrhovateľka odmietla ďalšie spolužitie s odporcom, nechce sa k nemu vrátiť, najmä z dôvodu jeho fyzického napádania, vyhrážok, dospel súd k záveru, že v súčasnej dobe toto manželstvo neplní svoj účel ako stanovuje Zákon o rodine. Vzťahy medzi manželmi sú vážne narušené, trvalo rozvrátené, nemožno od manželov očakávať obnovenie manželského spolužitia najmä zo strany navrhovateľky, preto súd toto manželstvo rozviedol.

Navrhovateľka v súčasnej dobe býva u najstaršieho syna v 2-izbovom byte, ktorého je on vlastníkom. Syn platí inkaso ako aj úver na byt, pričom navrhovateľka zabezpečuje stravu do domácnosti. Spolu s ňou býva aj maloletý Matej. Je nezamestnaná, poberá dávku v hmotnej núdzi v sume 124,70 Eur mesačne od apríla 2014. V mesiaci marec a február to bola suma 96,30 Eur a v januári 125, 57 Eur. Pracuje na aktívnych prácach, zároveň poberá rodinné prídavky na jedno dieťa v sume okolo 25 Eur mesačne. Potvrdila, že mal. L. je v starostlivosti otca, na jej výživu ona ničím neprispieva, rovnako jej na výživu mal. Mateja ničím neprispieva otec. S mal. L. sa pravidelne stretáva.

Navrhovateľka má priateľa, s ktorým si rozumie, avšak nežijú v spoločnej domácnosti. V blízkej dobe má sľúbenú prácu v reštaurácii, buď do kuchyne alebo za chyžnú, čím preukázala, že si prácu intenzívne hľadá.

Odporca býva v rodinnom dome spolu s plnoletými dcérami F. T. V., X. F. navštevuje 1. ročník vysokej školy, Veronika ukončila bakalárske štúdium, ako aj s mal. L., ktorá navštevuje 2.ročník strednej zdravotníckej školy. V rodinnom dome platí inkaso v sume 130 Eur mesačne, štvrťročne platí vodné a stočné po 12 Eur. Okrem toho platí pôžičku na rekonštrukciu domu v sume 220 Eur mesačne. Na stravu dáva mesačne okolo 50 Eur, ide o nižšiu sumu, nakoľko doma chová hospodárske zvieratá. Plnoleté dcéry F.É. T. V. poberajú štipendium zo škôl, ktoré navštevujú, preto im prispieva na výživu minimálnymi sumami.

Odporca je zamestnaný ako vodič SAD, za rok 2014, obdobie január až máj bol jeho čistý mesačný príjem 690,31 Eur „v uvedenej sume je zahrnutý aj daňový bonus na deti. Okrem uvedeného nemá žiaden ďalší príjem, ani žiadnu ďalšiu vyživovaciu povinnosť.

Mal. L. navštevuje 2. ročník strednej zdravotníckej školy, do školy cestuje autobusom SAD, cestovné je nízke, keďže odporca pracuje v SAD, pričom jedna cesta ju stojí 5 centov. Mal. L. nemá žiadne vážnejšie zdravotné problémy, odporca jej prispieva na výživu podľa jej potrieb. Navrhovateľka na jej výživu ničím neprispieva. Zakupuje jej darčeky na jej osobné sviatky.

Mal. F. navštevuje 1. ročník základnej školy, navštevuje školský klub, kde mu navrhovateľka platí 6 Eur mesačne, stravuje sa v škole, kde za obedy mu platí po 20 Eur mesačne. V súčasnej dobe však má dotáciu od štátu na stravu, keďže je v hmotnej núdzi a za obedy neplatí. Koncom školského roka zakúpila navrhovateľka maloletému učebnice do 2. ročníka v sume 5 Eur, pričom ošatenie pre maloletého zabezpečila jej sestra, ktorej musí navrhovateľka vrátiť finančné prostriedky. Mal. F. je alergik, pravidelne užíva lieky, kvapky pod jazyk, za ktoré dopláca navrhovateľka 20 až 30 Eur polročne.

Mal. F. sa s otcom stretáva podľa rozhodnutia súdu na základe predbežného opatrenia, č. k. 29 P 157/2013 - 9 zo dňa 03.10.2013 každú páru sobotu v mesiaci v čase od 09.00 hod. do 17.00 hod. Otec na jeho výživu v súčasnej dobe ničím neprispieva.

Navrhovateľka uviedla, že nebude brániť otcovi stretávať sa s maloletým aj nad rámec takejto úpravy, umožní stretávanie otca s maloletým aj počas iných sviatkov alebo prázdnin.

V konaní o úpravu práv a povinností k maloletým deťom F. T. L. Q., sp.zn.. 27 P 111/2013 bola uložená povinnosť znalcovi X.. P. A. popísať vzájomné vzťahy mal. L. T. F. k matke a otcovi, ako aj vzťah matky a otca k mal. L. T. F.. F., ďalej mu boli zadané otázky, kto z rodičov vo väčšej miere manipuluje, resp. ovplyvňuje mal. L. T. F.. F., kto má vhodnejšie predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti, či odporúča znalec rozdeliť deti a každé z nich zveriť do osobnej starostlivosti iného rodiča, akým spôsobom odporúča znalec upraviť styk detí s tým rodičom, ktorému neodporúča zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti, ako aj ďalšie dôležité skutočnosti, ktoré zistí pri vyšetrení.

Znalec v závere znaleckého posudku č.61/2013 zo dňa 26.6.2014 uviedol, že vzťah mal. L. k matke je pozitívny, maloletá sa vyjadрила, že má rada oboch rodičov, nevie povedať, ktorého rodiča má radšej. Matka prezentovala vzťah k mal. L. ako kladný, dcéru má rada, čo maloletá L. L.e facto dementovala s tým, že citový vzťah matky k nej nie je taký, aký by mal byť medzi dcérou a matkou, že to vie a že to tak cíti. Znalec popísal aj vzťah otca a mal. L. K., že je porovnateľný so vzťahom k matke, otca má maloletá L. rada, no niekedy otec až príliš poučuje, je občas výbušný, niekedy sa príliš presadzuje, no že je starostlivý a pracovitý, o všetko sa stará. Vzťah otca k L. otec charakterizoval ako normálny, taký aký má byť, má dcéru rád s tým, že by deti aj L. ho mali viac poslúchať. Vzťah mal. F. k matke popísal ako jednoznačne pozitívny, mal. F. to verbálne deklaroval, nasvedčovali tomu aj jeho emocionálne prejavy, mimika, pantomimika, pohľady, jemné fyzické kontakty - matka je u neho zdrojom ochrany, istoty a bezpečia. Vzťah matky k mal. F. je tiež pozitívny, čo bolo badateľné pri vyšetrení. Sama spontánne uvádzala, že maloletý F. je na ňu citovo naviazaný, že ona to tak cíti, že je tomu rada, že ma syna nadovšetko rada a že mu chce všetko vynahradiť. Vzťah mal. F. k otcovi je tiež pozitívny, no menšej intenzity, do istej miery aj parciálne nerozhodný a nie celkom jasne a jednoznačne polarizovaný (občas napríklad aj s prímiesou strachu). Vzťah otca k maloletému synovi F. je skôr latentne pozitívny, má svojho syna rád, je to jeho syn, no navonok tento vzťah zo strany môže imponovať, resp. byť vnímaný ako laxný, málo vrelý či citovo chladný. Na otázku kto z rodičov má vhodnejšie predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o maloleté deti, znalec uviedol, že vhodnejšie predpoklady pre zabezpečenie starostlivosti o obe maloleté deti vo všetkých súvislostiach vidí u otca, no nie bez výhrad (no tie by boli i u matky). Na otázku či odporúča rozdeliť deti a každé z nich zveriť do starostlivosti iného rodiča, znalec uviedol, že vo všeobecnosti by neodporúčal rozdelenie deti, no v tomto konkrétnom prípade by veci vnímal ako status quo - teda aby „ešte chvíľu“ ostali také, aké sú, L. aby bola pri otcovi, čo aj sama chce a želá si a aby F. bol zatiaľ istý čas ešte u matky. Je totiž silno citovo naviazaný na matku, toho času ju silno potrebuje, cíti u nej bezpečie, zázemie, istotu, podporu. Vnímajú to tak aj jeho sestry, hoci by chceli, aby bol s nimi častejšie. Ďalej znalec uviedol, že zatiaľ nech to ostane tak, ako to je s výhľadom do bližšej či vzdialenejšej budúcnosti, pričom zotrvanie mal. F. u matky by mohlo trvať ešte jeden až dva roky a potom vonkajšie okolnosti a časový faktor ukáže čo ďalej. Na otázku akým spôsobom odporúča znalec upraviť styk detí s tým rodičom, ktorému neodporúča zveriť maloleté deti do osobnej starostlivosti, znalec uviedol, že matka L. D. Q. L. je s uvedeným zrozumená, chápe že L. má svoj život, nemieni do neho hrubšie zasahovať a udáva, že L. vie, že mama môže prísť za ňou, takisto za mamou slobodne, spontánne, bez prísne časovo vymedzených „návštevných hodín“. Obe s takýmto riešením situácie súhlasia, resp. plne akceptujú. Čo sa týka mal. F., znalec uviedol, že otec by mohol syna navštevovať ako je to bežné u detí od 5 rokov, teda aj na noc, bez prítomnosti matky podľa toho, ako dieťa bude zvládať odlúčenie od matky - v jednom týždni v priebehu týždňa, v druhom týždni cez víkend. Po nástupe do školy, štandardne, každý druhý týždeň, a to cez víkend. Čo sa týka prázdnin a sviatkov neodporúča krátkodobé sviatky deliť, skôr ponechať prežitok v celistvosti, okrem letných a zimných prázdnin a vianočných sviatkov, v pomere 1:1.

Podľa § 24 ods. 1 Zákona o rodine, v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného

Podľa § 24 ods. 4 Zákona o rodine, súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov rešpektuje právo maloletého dieťaťa na zachovanie jeho vzťahu k obidvom rodičom a vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby,

vývinové potreby, stabilitu budúceho výchovného prostredia a ku schopnosti rodiča dohodnúť sa na výchove a starostlivosti o dieťa s druhým rodičom. Súd dbá, aby bolo rešpektované právo dieťaťa na výchovu a starostlivosť zo strany obidvoch rodičov a aby bolo rešpektované právo dieťaťa na udržovanie pravidelného, rovnocenného a rovnoprávneho osobného styku s obidvomi rodičmi.

Podľa § 25 ods. 1 Zákona o rodine, rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode.

Podľa § 25 ods. 2 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.¹³⁾

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprímerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 75 ods. 2 Zákona o rodine, výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Pri úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom vychádzal súd z faktického stavu, ako aj zo záverov znaleckého posudku v konaní o úpravu práv a povinností vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 27 P 111/2013, kde zo záverov znaleckého posudku vyplýva, že aj keď vo všeobecnosti sa neodporúča rozdelenie maloletých detí, v tomto konkrétnom prípade je vhodné, aby deti ostali v starostlivosti rodičov tak, ako sú teraz, tzn. aby L. aj naďalej zostala u svojho otca, keďže vzhľadom na svoj vek a svoje vyjadrenia pred znalcom chce aj naďalej ostať v starostlivosti otca, pričom vzťah k svojej mame popísala, že nie je taký, aký by mal byť medzi dcérou a matkou, že to takto cíti. Z tohto dôvodu na základe slobodného vyjadrenia maloletej pred znalcom, psychológom, súd považuje za najvhodnejšie, aby maloletá ostala v starostlivosti svojho otca - odporcu, preto zveril mal. L. do osobnej starostlivosti odporcu s tým, že je oprávnený a povinný ju zastupovať a spravovať jej majetok.

U mal. F. rovnako súd vychádzal zo stavu, aký je v súčasnej dobe, teda že maloletý je momentálne v starostlivosti matky, ako aj zo záverov znaleckého posudku, kde znalec vo svojich záveroch konštatoval, že vzťah mal. F. k matke je v súčasnej dobe jednoznačne pozitívny, maloletý je silno naviazaný na matku, t. č. ju silno potrebuje, cíti u nej bezpečie, zázemie, istotu a podporu, preto doporučil, aby istý čas ešte maloletý ostal u matky, pričom takéto obdobie by mohlo byť v trvaní jedného až dvoch rokov a následne by vonkajšie okolnosti a časový faktor ukázal, či je to aj naďalej pre maloletého vhodné.

Preto maloletého zveril do jej osobnej starostlivosti s tým, že je oprávnená a povinná ho zastupovať a spravovať jeho majetok.

Pri určovaní výšky výživného rodičov k ich maloletým deťom vychádzal súd z odôvodnených potrieb oboch maloletých detí, ako aj z možností a schopností oboch rodičov. Mal. L. je staršia, navštevuje strednú školu, jej výdavky sú vyššie ako u mal. F., na druhej strane mal. F. začal navštevovať základnú školu, má výdavky najmä v súvislosti so zdravotným stavom, keďže pravidelne navštevuje alergologickú ambulanciu a užíva pravidelne lieky, ktoré mu matka musí zakupovať. Aj keď sú výdavky u maloletej L. podstatne vyššie ako u mal. F., pri určovaní výšky výživného vychádzal súd nielen z odôvodnených potrieb maloletých detí, ale aj z možností a schopností oboch rodičov. V priebehu konania mal preukázané, že matka je v súčasnej dobe nezamestnaná, poberá iba dávku v hmotnej núdzi, pričom zamestnanie si intenzívne hľadá. Jej príjem sa pohybuje v sume okolo 150 Eur mesačne aj s rodinnými prídavkami na maloletého, čo je minimálny príjem, pričom má v osobnej starostlivosti maloletého F., ktorému v súčasnej dobe zabezpečuje všetky jeho potreby a výdavky, nakoľko otec na jeho výživu doposiaľ neprispieval. Vzhľadom na nízky príjem na strane matky, ktorá je sociálne odkázaná a poberá iba dávku v hmotnej núdzi, súd určil výživné pre mal. L. i. strany navrhovateľky, jej matky, vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona mesačne, čo je minimálna výška výživného, ktorú stanovuje Zákon o rodine a ktorou je povinný prispievať na výživu dieťaťa každý rodič bez ohľadu na to, či je alebo nie je zamestnaný.

Pri určovaní výšky výživného pre mal. F. vychádzal súd zo zárobkových možností a schopností na strane otca, zohľadnil jeho osobnú starostlivosť o mal. L. ako aj skutočnosť, že zabezpečuje výživu ďalším dvom plnoletým dcéram, ktoré študujú a ktoré doposiaľ nenadobudli schopnosť sa samé živiť, a to najmä tým, že im zabezpečuje bývanie, keďže za nich platí všetky poplatky spojené s bývaním, a tiež zabezpečuje stravu do domácnosti. Obe plnoleté dcéry poberajú štipendium zo škôl, ktoré navštevujú, preto má odporca len minimálne výdavky v súvislosti s ich štúdiom, čo uviedol aj vo svojej výpovedi na pojednávaní. V prípade, že si nedokážu pokryť výdavky na základné životné potreby, môžu súdnou cestou požiadať o určenie výživného zo strany ich matky.

Aj keď matka žiadala určiť výživné zo strany otca pre mal. F. vo výške 100 Eur mesačne, uvedenú sumu výživného súd považoval za neprimerane vysokú vzhľadom na ďalšie vyživovacie povinnosti na strane otca, vychádzal však aj z jeho čistého mesačného príjmu, ktorý sa pohybuje aj s daňovým bonusom v sume okolo 690 Eur mesačne, porovnal ho s mesačným príjmom u matky (dávka v hmotnej núdzi) a výšku výživného v sume 50 Eur mesačne považoval za primeranú a takú, ktorú je schopný otec maloletému platiť.

Zároveň súd upravil styk otca s maloletým F. v súlade s predbežným opatrením tak, že je oprávnený sa stretávať s mal. F. každý párny víkend v roku od soboty od 09.00 hod. do nedele do 17.00 hod., keďže v takomto časovom rozpätí sa v súčasnej dobe aj s maloletým stretáva. Matka na pojednávaní uviedla, že nebude brániť odporcovi stretávať sa s maloletým aj nad rámec takejto úpravy styku. Súhlasila aj so stretnutiami počas sviatkov a prázdnin, preto súd presne vymedzil iba bežné stretávania sa počas školského roka a akúkoľvek inú úpravu styku nad rámec takejto súdnej úpravy ponechal na vzájomnej dohode rodičov, keďže to prezentovali aj v priebehu konania. V prípade akýchkoľvek nezhôd pri úprave styku, ak by matka bránila otcovi stretávať sa s maloletým aj nad rámec takejto úpravy, môže sa otec kedykoľvek obrátiť na súd návrhom na zmenu úpravy styku s tým, že v ďalšom rozhodnutí súdu by bol tento styk rozšírený aj na vyššie uvedené obdobie sviatkov alebo školských prázdnin.

Pri maloletej L. súd styk neupravoval, pretože maloletá je vo veku, kedy sama sa vie rozhodnúť, v akých časových intervaloch, počas akého obdobia sa chce s matkou stretnúť. Matka takéto rozhodnutie maloletej akceptovala, prezentovala to pri znaleckom dokazovaní aj na pojednávaní, preto súd styk matky s mal. L. neupravil a ponechal to na ich vzájomnej dohode.

O trovách konania súd rozhodol v zmysle § 144 O.s.p., podľa ktorého účastníci nemajú právo na náhradu trov konania o rozvod alebo neplatnosť manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. Súd však môže priznať i náhradu týchto trov alebo ich časti, ak to odôvodňujú okolnosti prípadu alebo pomery účastníkov.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove v štyroch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na súdny výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.